U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **H. H.**, zast. JUDr. Markétou Němcovou, advokátkou, se sídlem Riegrova 1378/1, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 2. 2016, č. j. 41 Az 21/2015 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 11. 9. 2015, č. j. OAM-410/ZA-ZA14-ZA14-2015, žalovaný neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 3. 2. 2016, č. j. 41 Az 21/2015 – 21, zamítl.

[2] Žalobkyně v žalobě namítala, že žalovaný nesprávně posoudil možnost udělení azylu z humanitárních důvodů nebo možnost udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Žalobkyni je 84 let, a ačkoliv její zdravotní stav je v současné době stabilizovaný, nelze předpokládat, že takový zůstane i do budoucna. Starobní důchod pobíraný žalobkyní v zemi původu nestačil ani na pokrytí základních životních potřeb. Bydlela v provizorním domku, který jí byl přidělen po zemětřesení v roce 1988 a z důvodu nedostatku finančních prostředků a fyzických sil nebyla schopna provádět ani ty nejnutnější opravy, takže její bytové podmínky byly zcela nevyhovující a nedůstojné. Kvůli věku už stěží zvládala každodenní úkony, jako jsou nákupy a domácí práce. Oba její synové jsou stále občany Arménie, oba se však již před delší dobou usadili v České republice. V České republice kromě synů žalobkyně žije i její dcera, která je občankou České republiky, a která je schopná poskytnout žalobkyni péči, kterou bude s přibývajícím věkem stále více potřebovat.

[3] Krajský soud námitky žalobkyně shledal nedůvodnými. Žalobkyně v řízení před správním orgánem nesdělila, že by byla pronásledována z důvodů uvedených v § 12 písm. a) zákona o azylu, ani že by měla strach z pronásledování z důvodů, které jsou uvedeny v § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud dále konstatoval, že v případě žalobkyně nejsou žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Ačkoliv žalobkyně je žena poměrně vysokého věku, nemá žádné zdravotní problémy a jediným důvodem, proč Arménii opustila, byl pocit samoty a potřeba žít se svými dospělými dětmi, které by jí mohly do budoucna v případě potřeby poskytnout pomoc. Podle krajského soudu však nic nebrání tomu, aby žalobkyni její děti pomáhaly v Arménii. Ekonomická situace v Arménii potom není důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Krajský soud nakonec neshledal, že by v řízení před správním orgánem vyšly najevo důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. Stěžovatelka namítá, že krajský soud se s velkou částí žalobních námitek nevypořádal, což způsobuje nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů. Žalovaný dále nesprávně zjistil stav věcí tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu a pro tuto vadu měl krajský soud jeho rozhodnutí zrušit. Ačkoliv stěžovatelka v současnosti žádnými zdravotními potížemi netrpí, vzhledem k jejímu vysokému věku lze očekávat zhoršení zdravotního stavu. Závěr krajského soudu, že dětem stěžovatelky nic nebrání v tom, aby o svoji matku pečovaly v Arménii, se zakládá pouze na teoretické úvaze, a nezohledňuje praktickou neproveditelnost takového řešení. Děti stěžovatelky mají vybudované zázemí v České republice a jejich návrat do Arménie nelze očekávat. Stěžovatelka by tak po opuštění České republiky byla ponechána vlastnímu osudu, což by s ohledem na její věk a nedostatek finančních prostředků mohlo mít vážné následky.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti setrval na závěrech uvedených ve svém rozhodnutí. V posuzovaném případě po zvážení všech okolností neshledal skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu. Rovněž neshledal hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, která by odůvodňovala udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalovaný má dále za to, že krajský soud se dostatečně vyjádřil ke všem žalobním námitkám. Pokud krajský soud vyslovil souhlasně se závěry, k nimž dospěl ve svém rozhodnutí i žalovaný, nebyl jeho postup v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem.

[7] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Otázkou vymezení institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů

stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[8] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelná.

[9] K námitce stěžovatelky, že napadený rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud se vypořádal se všemi argumenty obsaženými správní žalobě. Ztotožnil se přitom se závěry žalovaného podpořenými citacemi z relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu. Jestliže krajský soud nereagoval na každou dílčí skutečnost, nejedná se dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu o pochybení. Úkolem krajských soudů ve správním soudnictví je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 – 19). Tento požadavek krajský soud naplnil. Námitka nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů proto není důvodná.

[10] Z obsahu kasační stížnosti je patrné, že stěžovatelka brojí proti posouzení otázky udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, pokud nebude v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu (tj. z důvodu pronásledování cizince ve státě, jehož je občanem). Smysl tohoto institutu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádný z důvodů předpokládaných taxativními výčty § 12 a § 13 citovaného zákona, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či závažně nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55).

[11] Na uvedené zásady však nelze pohlížet izolovaně. Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 55). Azyl je výjimečný institut konstruovaný primárně za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Prostřednictvím azylového řízení nelze obcházet řádné formy legalizace pobytu cizinců na území České republiky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010 – 49).

[12] V judikatuře Nejvyššího správního soudu se v minulosti jako „případy zvláštního zřetele hodné“ výjimečně objevoval také vysoký věk žadatele či jeho nepříznivý zdravotní stav (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 9 Azs 27/2009 – 81, ze dne 18. 9. 2009, č. j. 5 Azs 45/2009 – 85, nebo ze dne 9. 11. 2006, č. j. 7 Azs 128/2006 – 52). V posuzovaném případě však Nejvyšší správní soud nemohl přehlédnout skutečnost, že stěžovatelku je možné vzhledem k českému občanství její dcery a dalším okolnostem případu považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 písm. d) popř. odst. 2 písm. a) bod 3 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Z tohoto titulu má stěžovatelka nárok na získání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle ustanovení § 87a a následujících zákona o pobytu cizinců. Udělení azylu z humanitárních důvodů by v tomto případě tedy zjevně neodpovídalo účelu tohoto institutu.

[13] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje zájmy stěžovatelky ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39. Žalovaný i krajský soud vhodně aplikovali dosavadní judikaturní závěry Nejvyššího správního soudu na posuzovanou věc a stěžovatelka v kasační stížnosti nevznesla námitky, které by odůvodňovaly judikaturní odklon. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. června 2016

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu